

Peter Heiden: Mördande fakta 1954

En sammanfattning gjord av kriminalöverkonstapel Wilhelm Zander

Sidorna 59-60

Chefredaktör Sten har hittats på sitt tjänsterum den 17 maj i livlöst tillstånd. Dödsorsaken är ett skott genom huvudet från nära håll från en pistol av finsk armémotmodell, som i viss utsträckning används av pistolskyttarna vid deras tävlingar. Tillkallad polisläkare har konstaterat att skottet måste ha avskjutits alldeles intill tinningen, då krutstänket i såret bevisar att så är fallet. Undersökningen har vidare konstaterat, att den dödande kulan med till visshet gränsande sannolikhet härrör från den finska armépistolen vars magasin var tomt efter fyndet. Den var alltså laddad med endast ett skott, vilket kanske bör tydas som att skytten var säker på att inte misslyckas. Det sistnämnda är fakta, som kom i dagen samma dag, som den döde upptäcktes.

Vidare, fortsatte Zander, kan det anses fastslaget, att chefredaktör Stens förehavanden kvällen före händelsen inte avslöjat någonting, som tydde på att han umgicks med självmordsplaner. Det är teoretiskt möjligt, att han vid återkomsten till tidningen på natten drabbats av en akut nervkollaps och därvid utfört den förtvivlade gärningen - den möjligheten är inte utesluten. Den döde återfanns i ett rum, där såväl fönstret som dörren var stängda inifrån, vilket från början otvivelaktigt tydde på att självmordsteorin var den enda tänkbara. Vid ett av mig företaget experiment visade det sig dock, att fönstret har förmågan att stänga sig själv, om det slås hårt igen. Den saken - att fönstret var självstängande - påpekades också av redaktör Mellgren vid vårt samtal med honom, men förmodligen var dessa ett ironiskt yttrande utan bitankar. Jag tror inte att Mellgren har vetskap om detta, därför att i så fall skulle han aldrig ha sagt så. Så kall är han inte ens i narkotikaberusat tillstånd.

Ett faktum är också att en av medarbetarna på tidningen vid en privat - och inte särskilt önskvärd - inspektion av redaktionslokalerna natten efter händelsen blev överfallen av en individ, som tydligen var ute i olovliga ärenden. Vem denne individ är vet vi tills vidare inte, bara att han var klädd i en kostym av hårt och strävt tyg. Teoretiskt sett kan det ha varit en inbrottstjuv, men i så fall en inbrottstjuv med ytterst dåligt omdöme, eftersom i allmänhet inga pengar förvaras på en redaktion. Om han promenerat omkring i expeditjonslokalerna, där kassan har sin plats, hade saken varit en annan.

Fingeravtryck har tagits av hålslaget, och det tycks vara ett och samma avtryck, som går igen, förmodligen arkivariens. Den överfallande kan därför antagas ha burit handskar under besöket på tidningen, vilket i sin tur tyder på att visiten var noga genomtänkt. På pistolen återfinns två olika sorts fingeravtryck, ganska säkert Stens och Mellgrens. Vi skall kolla den saken senare. Huruvida den nattlige besökaren varit inne i Stens rum är mig inte bekant. Ingenting förefaller att vara stulet eller flyttat, såvitt jag kunnat finna. Enda förändringen sedan jag besökte rummet på eftermiddagen och då öppnade fönstret var en halvrökt fimp av märket Marvels, och dess förekomst är redan förklarad och accepterad av brottslingen själv.

Redaktör Sten hade inga fiender, enligt de uppgifter, som jag har fått, fortsatte Zander. Hans liv tycks inte rymma några mystiska avsnitt, som kan förklara vad som skett, utan han har levt ett lugnt och tillbakadraget familjeliv. Något crime passionel är absolut inte tänk bart.

Första misstanken om att ett mord skulle kunna ha begåtts uppstod när jag erinrade mig att han var vänsterhänt, medan skottet - om han skjutit sig själv - hade avlossats med höger hand.

Förutsättningen är, som jag nyss nämnde, att självmordet skett under en akut neuros och såvitt jag kan förstå bör en vänsterhänt människa därvid automatiskt använda sig av vänster hand lika väl som en högerhänt säkerligen använder sig av höger och inte vänster. Jag skall för säkerhet skull försöka få den teorin bekräftad av sakkunskapen. Därtill har som stödjande fakta kommit det förhållandet, att fönstret inte nödvändigtvis behöver ha stängts från insidan, vilket innebär att en utomstående kan ha varit inne i rummet och sedan avlägsnat sig fönstervägen. Denne eventuella någon behövde inte vara rädd för upptäckt, då rotationspressens då eliminerade alla ljud och bakgården är helt mörk om nätterna och dessutom erbjuder utmärkta gömställen, om någon vill smyga sig undan.

Om det är mord kan t. v. två misstänkas, fortsatte Zander sin monolog. Redaktör Svante Mellgren och redaktör Malcolm Berg. Den förstnämnde är narkoman och alkoholist med en sådans oberäknliga humör och handlingsschema, och redaktör Berg har bevisligen lämnat en oriktig uppgift beträffande en mycket väsentlig detalj i detta sammanhang förmågan att hantera skjutvapen. Mellgren har också lämnat oriktiga uppgifter beträffande det konkreta mordvapnet, men det kan bero på nonchalans. I huvudsak har hans uppgifter varit riktiga, men det avdammade vapnet, som katalogiserats som redaktör Stens pistol, är en besvärlig sak. Hans uppträdande har varit sådant, att hans alibi bör kontrolleras, och för säkerhets skull skall även redaktör Bergs förehavanden mordnatten undergå en granskning.